

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,  
DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE,  
DE L'ÉDUCATION, DES  
INSTITUTIONS SCIENTIFIQUES  
ET CULTURELLES NATIONALES,  
DES CLASSES MOYENNES ET DE  
L'AGRICULTURE

du

MARDI 6 NOVEMBRE 2012

Après-midi

---

COMMISSIE VOOR HET  
BEDRIJFSLEVEN, HET  
WETENSCHAPSBELEID, HET  
ONDERWIJS, DE NATIONALE  
WETENSCHAPPELIJKE EN  
CULTURELE INSTELLINGEN, DE  
MIDDENSTAND EN DE  
LANDBOUW

van

DINSDAG 6 NOVEMBER 2012

Namiddag

---

De behandeling van de vragen en interpellaties vangt aan om 14.48 uur. De vergadering wordt voorgezeten door mevrouw Liesbeth Van der Auwera.

Le développement des questions et interpellations commence à 14.48 heures. La réunion est présidée par Mme Liesbeth Van der Auwera.

**01 Vraag van de heer Peter Logghe aan de vice-eersteminister en minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen over "de aansprakelijkheid bij gasexplosies" (nr. 12895)**

**01 Question de M. Peter Logghe à la vice-première ministre et ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances sur "la responsabilité en cas d'explosions dues au gaz" (n° 12895)**

**01.01 Peter Logghe (VB):** Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, de aanleiding voor deze vraag is de gasexplosie, bijna drie jaar geleden in een flatgebouw in Luik. Hierbij werden twee gebouwen vernield en kwamen 14 mensen om het leven. In eerste instantie bleek er een probleem te bestaan betreffende de brandverzekering, maar nu lijkt er meer aan de hand te zijn. Mijn vraag dateert wel reeds van 2 juli. De explosie zou kunnen ontstaan zijn door het illegaal aftappen van gas. Dit had kunnen worden vermeden als de overheid de controle op het gasnetwerk effectief ook uitgevoerd had. Het onderzoek zou nog niet zijn afgesloten, maar de eerste resultaten doen toch een paar vragen rijzen.

Ten eerste, quid met het illegaal aftappen van gas? Wordt een gasbedrijf niet verondersteld zijn leidingen in orde te houden en regelmatig controle van zijn netwerk te organiseren?

Ten tweede, natuurlijk ligt de hoofdverantwoordelijkheid voor controles bij de overheid. Is het een verantwoordelijkheid van de stad, van het Gewest of van de federale overheid? Hoe zit het met de aansprakelijkheid voor dit soort ongevallen door het gebrek aan onderhoud?

Ten derde, als men als particulier verantwoordelijk wordt gesteld voor schade door incidenten waarvoor men zelf, door handelen of door afwezigheid van handelen, aansprakelijk is, dan zal men de schade moeten betalen, artikel 1382 is daar vrij duidelijk.

Hoe groot is de kans dat de families van de slachtoffers zich met enig succes tegen de overheid keren voor schadevergoeding en eventueel in het gelijk worden gesteld? Wat zult u doen, mijnheer de staatssecretaris, indien de brandverzekeraars, die in dit schadegeval misschien reeds zijn tussenbeide gekomen, misschien reeds uitkeringen hebben betaald, die uitkeringen teruggeisen door verhaal in te stellen tegen de aansprakelijke overheid wegens het nalaten van controles op het gasnetwerk?

**01.02 Staatssecretaris Melchior Wathelet:** Mijnheer Logghe, ten eerste, het onderzoek naar dit ongeval is nog steeds aan de gang. Het is dan ook te vroeg om de precieze oorzaak te kunnen aanduiden. Uit het

onderzoek dat mijn diensten hebben uitgevoerd, blijkt echter dat de oorzaak van het ongeval niet bij het distributienetwerk ligt. De netbeheerder is verantwoordelijk voor de goede werking van de installatie tot aan de gasmeter, maar de binneninstallatie blijft de verantwoordelijkheid van de eigenaar.

Ten tweede, de controles die de overheid uitvoert zijn punctuele controles, gericht op de delen van het netwerk die zich langs de weg bevinden, dus op het leggen van leidingen, de werken en de incidenten daar, en niet op de binneninstallaties. De aansprakelijkheid voor ongevallen wordt geval per geval bepaald door de rechtbank. Ik kan dan ook niet voorspellen wie aansprakelijk zal worden gesteld, noch hoe de familie van de slachtoffers zal reageren.

**01.03 Peter Logghe** (VB): Mijnheer de staatssecretaris, uw antwoord is vrij volledig, waarvoor dank. Het onderzoek loopt nog, zegt u. Hebt u er enig zicht op wanneer het onderzoek ten einde zal zijn? (*Staatssecretaris Wathelet schudt neen*)

Daar hebt u geen zicht op. Ik zal later een opvolgingsvraag stellen, want zolang het onderzoek loopt kunt u niet uitsluiten dat de overheid gedeeltelijk verantwoordelijk gesteld wordt gesteld. Ik kom hierop terug.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**02 Vraag van mevrouw Rita De Bont aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "mogelijke steenkoolgaswinning" (nr. 13255)**

**02 Question de Mme Rita De Bont au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "l'extraction éventuelle de gaz de charbon" (n° 13255)**

**02.01 Rita De Bont** (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, sinds de bekendmaking van uw vorig uitrustingsplan voor energiebevoorrading, waarin wordt voorzien dat de kerncentrales Doel 1 en Doel 2 in 2013 zouden sluiten zonder dat vooraf in de nodige vervangcapaciteit wordt voorzien, is er nogal wat ongerustheid in verband met de noodzakelijke energiebevoorrading, vooral op piekmomenten. Deze vraag dateert overigens uit de recesperiode.

Er worden allerlei voorstellen geformuleerd om eventuele stroomonderbrekingen te voorkomen. Het potentieel aan hernieuwbare energie zou niet voldoen om de tekorten aan te vullen en zou in ieder geval zeker moeten worden aangewend in combinatie met gascentrales. Om de daarvoor noodzakelijke gasbevoorrading aan te vullen, zou er gedacht worden aan lokale steenkoolgaswinning in de Limburgse steenkoolmijnen. Dat zou misschien ook aangewend kunnen worden in verband met de werkloosheid, waar men nu in Limburg tegenaan kijkt.

Mijnheer de staatssecretaris, hoe concreet zijn die plannen voor steenkoolgaswinning in Limburg?

Ten tweede, van welke methode zal worden gebruikgemaakt om het methaan uit de steenkoollagen te onttrekken? Is er voldoende wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd naar de voorgestelde methode?

Ten derde, wat is de mogelijke weerslag van het onttrekken van methaan aan de ondergrondse steenkoollagen voor de volksgezondheid, het leefmilieu en de concentratie aan broeikasgassen? Dat zijn namelijk reële zorgen.

Ten vierde, zou een lokale exploitatie voor de gemeenschap in haar geheel rendabel kunnen zijn indien men rekening houdt met alle mogelijke nadelige randverschijnselen?

Ten vijfde, wie is of wie zijn de mogelijke exploitanten?

**02.02 Staatssecretaris Melchior Wathelet:** Mevrouw de voorzitter, mevrouw De Bont, tot op heden heeft mijn administratie geen weet van projecten van gaswinning in de Limburgse steenkoolmijnen. Ik beschik ook niet over resultaten van eventuele *feasability studies*. Tot op heden wordt daar geen rekening mee gehouden in de studies over de bevoorradingszekerheid.

De milieu- en andere vergunningen die nodig zijn voor zulke projecten zijn vanzelfsprekend volledig een gewestelijke bevoegdheid waarover ik dus geen uitspraken kan doen.

**02.03 Rita De Bont (VB):** Mijnheer de staatssecretaris, dan zal ik de vraag doorspelen aan de collega's van het Vlaams Gewest.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**03 Samengevoegde vragen van**

- mevrouw Rita De Bont aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "de aangekondigde sluiting van gascentrales" (nr. 13463)

- mevrouw Karin Temmerman aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "de sluiting van de gascentrale in Vilvoorde" (nr. 13500)

- de heer Peter Logghe aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "het uitstel van de bouw van een gascentrale in Seneffe en de toekomst van de energiebevoorrading in België" (nr. 13583)

- de heer Willem-Frederik Schiltz aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "het advies van de CREG op het federaal stroombevoorradingsplan" (nr. 13647)

**03 Questions jointes de**

- Mme Rita De Bont au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "l'annonce de la fermeture de centrales au gaz" (n° 13463)

- Mme Karin Temmerman au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "la fermeture de la centrale au gaz à Vilvorde" (n° 13500)

- M. Peter Logghe au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "le report de la construction d'une centrale au gaz à Seneffe et l'avenir de l'approvisionnement énergétique en Belgique" (n° 13583)

- M. Willem-Frederik Schiltz au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "l'avis du CREG concernant le plan fédéral pour la sécurité d'approvisionnement en électricité" (n° 13647)

**03.01 Rita De Bont (VB):** Elektriciteitscentrales op gas worden alsmaar belangrijker, niet enkel als back-up voor de groene energiebronnen of als lagere CO<sub>2</sub>-producenten in vergelijking met steenkoolcentrales, maar ook om de noodzakelijke stroombevoorrading te garanderen, nu er meer en meer kerncentrales gesloten worden.

Paradoxaal genoeg dreigen er ook meer gascentrales gesloten te worden. Nadat Electrabel aankondigde enkele Belgische centrales te sluiten omdat ze niet meer rendabel zijn, dreigt nu ook Eon ermee dat de elektriciteitscentrale van Vilvoorde begin 2014 zou worden stilgelegd, terwijl de moeilijke marktomstandigheden die deze centrales onrendabel maken, mee aan de oorzaak liggen van het feit dat er jaren niet werd geïnvesteerd in nieuwe gascentrales.

Mijnheer de staatssecretaris, ten eerste, wat bent u van plan te ondernemen om deze paradox te doorbreken? Enerzijds, verwijs ik hiermee naar de noodzaak van gascentrales als buffer voor hernieuwbare energie, anderzijds, is er het feit dat hoe meer hernieuwbare energie wij hebben, hoe minder rendabel deze gascentrales worden. Dat is een tegenstelling, toch zeker op economisch vlak.

Ten tweede, spelen de energiemaatschappijen misschien blufpoker als zij dreigen hun gascentrales te sluiten om de bevrozing van de elektriciteitsprijs ongedaan te maken?

Ten derde, hoe kunt u de bevoorrading van elektriciteit tegen een betaalbare prijs garanderen?

**03.02 Peter Logghe** (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, met uw goedvinden ga ik thans over tot de vraagstelling waarvan het kader immers al werd geschetst.

Ik ben benieuwd naar een stand van zaken. Klopt het dat Eni alleen wil investeren in centrales die rendabel kunnen worden uitgebaat en daarom niet wil meegaan in de bouw van installaties die subsidies nodig hebben om uit de kosten te geraken? Is er al een definitieve beslissing over de gascentrale van Seneffe?

Bij het dossier van de energiebevoorrading blijf ik niet stilstaan, vermits collega De Bont dit reeds behandelde.

Welke alternatieven zijn er om de energiebevoorrading voor dit land te garanderen? Deze vraag stel ik nadat ik las dat Duitsland door het sluiten van de kerncentrales aldaar, heeft besloten om een aantal oude centrales opnieuw in gebruik te nemen. Welke nieuwe centrales zijn er in ons land gepland of worden er binnenkort opgestart? Welke aankoopzekerheid hebt u? Over hoeveel energiec capaciteit hebben wij absolute zekerheid in ons land?

De **voorzitter**: Wij wachten even op de komst van mevrouw Temmerman voor het stellen van haar vraag.

**03.03 Karin Temmerman** (sp.a): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, gelieve mij te verontschuldigen voor mijn late aankomst.

Op 4 oktober verscheen het bericht dat de Duitse energieleverancier Eon op 1 januari 2014 de gascentrale in Vilvoorde zou willen sluiten. Het zou niet gaan om een definitieve sluiting, mits het bedrijf de mogelijkheden ziet om de centrale op middellange termijn weer in te zetten. De sluiting van de gascentrale is het volgende hoofdstuk in de Belgische saga inzake energiebevoorradingszekerheid.

De regering heeft begin juli besloten om te investeren in een nieuwe gascentrale om de rendabiliteit te garanderen. Voor de bestaande centrales werd een andere maatregel uitgedokterd, met name dat de regering in de toekomst een producent zou kunnen verplichten om in noodsituaties centrales te laten draaien. De producent zou daarvoor dan ook een vergoeding krijgen. Voor beide maatregelen dienen echter nog de nodige besluiten te worden genomen. Daarom zou ik graag een antwoord krijgen op de volgende vragen.

Welke stappen moeten nog worden gezet voor de uitvoering van de maatregelen in het uitrustingsplan, zoals gepresenteerd door de regering begin juli 2012? Kunt u daar een termijn op kleven?

Zullen de bestaande gascentrales ook de steunmaatregel kunnen genieten? Kunt u een lijst maken van alle energievoorzieningen in ons land? Welke daarvan kunnen op korte termijn het eventuele wegvallen van 2000 MW, van Doel 3 en Tihange 2, compenseren?

Is de invoer vanuit het buitenland een alternatief, nu ook onze buurlanden opteren voor het versneld afstappen van het gebruik van kernenergie?

Ten slotte, denkt u eraan om een ondersteuningsmechanisme te ontwikkelen dat structureel en op kostenefficiënte wijze de bevoorradingszekerheid garandeert? Ik denk bijvoorbeeld aan een marktmechanisme zoals in Frankrijk.

**03.04 Staatssecretaris Melchior Wathelet**: Het plan van de bevoorradingszekerheid van elektriciteit werd uitgewerkt op basis van een duidelijke vaststelling. Enerzijds, slaagt de markt er niet in op lange termijn de nodige investeringen aan te trekken en dus om de bevoorradingszekerheid te waarborgen. Anderzijds, is er een duidelijke doelstelling om de kernuitstap te realiseren en tegelijkertijd de bevoorradingszekerheid te waarborgen, een competitief prijsniveau te realiseren en onze milieudoelstellingen te respecteren. Dat zijn dus de drie hoeken van onze driehoek: prijs, bevoorrading en milieu.

Een aantal recente elementen bevestigen deze analyse. We merken een blijvende toename van de hernieuwbare productie, een vermindering van het algemeen verbruik door de economische recessie en een relatief beperkte *spread* tussen de gas- en elektriciteitsprijs. Tegelijk is de CO<sub>2</sub>-prijs naar een dieptepunt gezakt wat steenkoolcentrales bevoordeelt ten opzichte van een gascentrale in een gekoppelde CWE-markt

met belangrijke interconnectiecapaciteiten. Dit alles brengt de rendabiliteit van kerncentrales in gevaar, zowel omwille van de verminderde draaiuren als van de verminderde inkomsten per geproduceerd megawattuur.

Niettemin is de noodzaak aan deze productie-eenheden onmiskenbaar. Vandaar het plan om de verbruikspieken te dekken en de intermittente hernieuwbare productie te compenseren op middellange termijn om het verbruik tijdens de economische relance te dekken en in België de sluiting van de kerncentrales te compenseren.

Het beste middel om de bevoorradingszekerheid tegen de beste prijs te waarborgen is dan ook om een mechanisme te creëren dat slechts tussenbeide komt nadat de markt heeft gefunctioneerd. Zo kan de kost van het mechanisme worden verminderd door de inkomsten die op de markt worden gegenereerd. Op die manier wordt de marktwerking niet verstoord en zorgen we ervoor dat het mechanisme in de praktijk kosteloos is eens de marktwerking en de productiemarkt zich volledig heeft hersteld.

Net zoals de CREG in haar studie, hebben wij een analyse gemaakt van de verschillende mechanismen in andere landen. Wij zijn zeer oplettend geweest voor de risico's op mogelijke perverse effecten en hebben getracht deze lessen te vertalen naar de specifieke Belgische situatie. Op basis van deze analyse hebben wij bijvoorbeeld besloten het Franse systeem – de verplichting voor leveranciers om overproductiecapaciteit of productiecertificaten te leveren – niet over te nemen, aangezien dit in de Belgische situatie de positie van dominante spelers enkel maar zou versterken en de drempel voor nieuwe investeerders zou verhogen.

Ik ben er dan ook van overtuigd dat ik zal kunnen aantonen hoe ik een antwoord bied op de analyse en de aanbevelingen van de CREG wanneer ik een mechanisme in detail zal voorstellen en voor u zal verdedigen.

In grote lijnen worden er twee mechanismen voorgesteld die samen een voldragen systeem moeten vormen dat in actie kan treden wanneer de markt daar niet in slaagt, zonder die markt evenwel te verstoren. Het is voor mij onmogelijk of moeilijk om op dit moment meer details te geven, aangezien de teksten op dit moment afgewerkt worden, maar nog niet voorgelegd werden aan de regeringspartners. Mijn doelstelling is om het akkoord over de gefinaliseerde teksten te bekomen van de federale regering voor het einde van dit jaar of aan het begin van volgend jaar.

Toch kan ik al enkele krachtlijnen meegeven die de essentie vatten.

Het eerste voorgestelde mechanisme zal enkel de kosten dekken die niet door de markt gedekt kunnen worden om zo de impact op de collectiviteit en op de elektriciteitsmarkt maximaal te beperken.

Ten tweede, de ondersteunde eenheden zullen zich marktconform moeten gedragen. Als import of andere centrales de vraag kunnen beantwoorden tegen een betere prijs, zullen de ondersteunde eenheden niet geactiveerd worden.

De steun voor nieuwe capaciteit zal in de tijd beperkt worden en zal duidelijk gekaderd worden in de opvang van de kernuitstap.

Ten vierde, de mechanismen zullen perverse effecten en marktmanipulatie zo veel als mogelijk vermijden.

Aangaande de interconnecties herhaal ik graag dat hun bijdrage tot de bevoorradingszekerheid voornamelijk afhangt van de beschikbaarheid van elektriciteit van de Europese markten. Interconnectie gaat niet zonder de productie van elektriciteit. Ons land beschikt in de feiten reeds over fysieke en commerciële interconnectiecapaciteit, met een capaciteit van meer dan de helft van de huidige nucleaire parken. Niets laat evenwel toe om te garanderen dat op crisismomenten, bijvoorbeeld bij een lange koudewolf of bij technische incidenten, de buurlanden in staat of bereid zijn om te exporteren, en indien zij dat toch kunnen, in welke hoeveelheden. Ik heb niettemin aan Elia gevraagd om de inspanningen inzake de verhoging van de interconnectiecapaciteit te verhogen.

Inzake Nederland vind ik het toch ook belangrijk om te preciseren dat Nederland een interne verdeling van de commerciële interconnectiecapaciteit maakt tussen de verschillende grensovergangen. Een verhoging van onze interconnectiecapaciteit met Nederland hangt op dit ogenblik dus af van Nederlandse beslissingen. Gelukkig laten onze marktmechanismen toe dat element deels te omzeilen.

Ik zou geen verband leggen tussen de bevoorradingszekerheid en de bevrozing van variabele energieprijzen. Het gaat immers niet steeds om dezelfde actoren – leveranciers, producenten – en het tijds kader is totaal verschillend.

Prijsbevrozing is een heel tijdelijke en doelgerichte maatregel die ons toelaat de hervorming van de variabele parameters te realiseren. De problematiek van de bevoorradingszekerheid is complexer en heeft betrekking op een ander tijdsvariabel.

Het blijft in dat kader primordiaal om een duidelijk en stabiel investeringskader te bieden, evenals duidelijke keuzes voor de energiemix. Dit is de doelstelling van mijn plan en de beslissing van de kern van 4 juli 2012.

Wat betreft de relaties met de Europese Commissie, denk ik dat het absoluut mogelijk is om ons mechanisme in het Europees denkkader in te schrijven en dan meer bepaald de openbare aanbesteding die in het derde pakket is opgenomen.

De criteria zijn duidelijk. De mechanismen mogen de geïnterconnecteerde markt niet verstoren, geen overwinst creëren, moeten zo open mogelijk zijn en tegelijkertijd beperkt blijven tot het strikt noodzakelijke. Dat is exact het kader waarin wij werken.

Ten slotte, wat betreft Seneffe, heb ik vanwege de investeerders geen intentie gehoord om niet door te gaan met het project, ongeacht het al dan niet bestaan van een steunmechanisme.

**03.05 Rita De Bont (VB):** Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, u erkent dus ook het belang van de gascentrales en het feit dat daar een tussenkomst moet zijn van de overheid om de bevoorrading te garanderen.

U stelt een interessant mechanisme voor. U zegt dat het kosteloos moet zijn en de markt niet mag verstoren. Ik ben heel nieuwsgierig om eind december, begin januari de verdere uitwerking te vernemen, want dat lijkt mij op het eerste gezicht een perfect mechanisme. Ik weet echter niet of het in de praktijk mogelijk of haalbaar zal zijn. Ik zal dat zeker van nabij bestuderen.

Wij moeten voor een groot gedeelte steunen op de interconnecties binnen Europa en daarover heeft men inderdaad weinig zekerheid. Het is ook niet altijd aangewezen om staat te moeten maken op de buurlanden. Ik denk dat wij in de eerste plaats zelf voor onze eigen bevoorrading moeten kunnen instaan.

Wij zijn niet voor te veel ingrijpen door de Staat, maar ik denk dat de overheid op dat vlak haar verantwoordelijkheid moet nemen om dat op een niet te dure en marktversturende manier te kunnen realiseren.

**03.06 Karin Temmerman (sp.a):** Mijnheer de staatssecretaris, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord en kijk vol spanning uit naar uw plan.

**03.07 Peter Logghe (VB):** Mevrouw de voorzitter, ik heb niets toe te voegen aan wat beide dames gezegd hebben.

Mijnheer de staatssecretaris, ik neem er nota van dat u inderdaad akkoord gaat met de beslissing van Eni betreffende Seneffe.

Dat we inzake de interconnectie nu zover staan dat een massa energie van minstens 50 % van de nucleaire productie kan worden gerealiseerd, zou geruststellend moeten klinken. Tegelijkertijd klinkt u heel wat minder geruststellend wanneer u zegt op crisismomenten absoluut niet zeker te kunnen zijn dat we voldoende kunnen aantrekken of dat het buitenland ook voldoende zal kunnen leveren om de elektriciteit aan de gang te houden.

Bijgevolg kijken we met belangstelling uit naar de mechanismen die thans worden uitgewerkt. We zullen dat hopelijk met voldoende aandacht kunnen bekijken in deze commissie en kunnen bediscussiëren.

*L'incident est clos.  
Het incident is gesloten.*

**04** Question de M. Damien Thiéry au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "les mises à l'arrêt prolongées de Doel 3 et Tihange 2" (n° 13394)

**04** Vraag van de heer Damien Thiéry aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "de beslissing om Doel 3 en Tihange 2 voorlopig niet opnieuw op te starten" (nr. 13394)

**04.01** **Damien Thiéry** (FDF): Madame la présidente, monsieur le secrétaire d'État, au mois d'août 2012, des défauts affectant la cuve du réacteur de Doel 3 sont apparus. En conséquence, il a été décidé d'en retarder la relance.

Au mois de septembre, exactement le même phénomène s'est produit à Tihange 2. Là aussi, la relance fut reportée.

Les premiers éléments du dossier qui a été mis à notre disposition ont montré que des fiches techniques auraient permis de déceler directement l'origine des problèmes. Ces fiches techniques indiquent les détails sur le procédé de fabrication des cuves.

Par ailleurs, on peut s'interroger sur les stress tests qui ont été menés. Ceux-ci indiquaient que tout était en ordre. Or, il semblerait néanmoins que des difficultés existent. De plus, certaines personnes s'interrogent sur l'éventualité d'un black-out cet hiver et se demandent si le risque est réel.

Monsieur le secrétaire d'État, voici mes questions.

Les fiches techniques ont-elles été retrouvées? Si j'en crois les informations dont je dispose, elles étaient perdues. Sans cela, il est difficile d'aller plus loin dans l'analyse.

Comment peut-on raisonnablement évaluer la résistance des réacteurs si l'on ne dispose pas des éléments techniques élémentaires intrinsèques aux réacteurs étudiés? Ces zones d'ombre qui apparaissent sont, selon moi, à même de remettre en cause les stress tests menés.

On parle de coupures de courant tournantes. Un système a-t-il été mis en place? Avec quelles conséquences pour les citoyens, mais aussi pour les entreprises? Pour ces dernières, quel est l'état de vos contacts avec les différentes fédérations?

Un nouveau plan électricité est-il à l'étude? Dans l'affirmative, les réacteurs de Doel 1 et 2 pourraient-ils être prolongés?

**04.02** **Melchior Wathelet**, secrétaire d'État: Madame la présidente, monsieur Thiéry, la sécurité des installations nucléaires est de la compétence de la ministre de l'Intérieur.

En revanche, l'adéquation entre, d'une part, les capacités de production et d'importation d'énergie sur notre territoire et, d'autre part, les projections de demande nucléaire ont été analysées par mon administration en collaboration étroite avec le gestionnaire du réseau de transport, Elia.

Cette analyse a notamment été établie grâce à un modèle probabiliste qui simule une panoplie de situations probables et analyse les risques qui y sont liés.

Selon ce modèle, dont l'usage est recommandé par la CREG elle-même dans son étude, la CREG acceptant d'ailleurs le caractère imparfait de sa propre étude, étant donné qu'elle précise qu'"une étude probabiliste est la meilleure" – c'est ce qui a été fait par Elia et l'administration – les conclusions de ces différentes études sont rassurantes.

Toutefois, il ne peut jamais être exclu qu'un déséquilibre ponctuel entre l'offre et la demande d'électricité se produise en raison d'une conjonction de facteurs exceptionnels et imprévus. Dans ce cas, il faut corriger le déséquilibre le plus rapidement possible pour maintenir le réseau au niveau de tension adéquat. En effet, si la tension n'est pas maintenue sur le réseau, le *balancing* n'est plus assuré et un problème se pose.

Depuis longtemps, il existe une procédure qui veille à maintenir cette tension sur le réseau. En quoi consiste-t-elle? C'est l'activation d'éventuelles capacités de réserve, l'appel aux gestionnaires de réseaux et de transport des pays voisins, la réduction volontaire de l'alimentation de zones industrielles et d'autres réductions de l'alimentation alors contraintes. C'est ce qu'on appelle le plan de délestage, bien connu d'Elia.

C'est seulement si ces mesures restent insuffisantes que les coupures d'alimentation seraient réalisées, réparties dans différentes zones en Belgique pour maximum quelques heures. Ce plan de délestage, qui prévoit notamment une liste de clients prioritaires dans la non-coupure (les hôpitaux, les services publics), existe depuis longtemps. C'est notamment un arrêté ministériel de 2005 qui règle l'ensemble de ces procédures.

À mon initiative, il est actuellement réévalué, en collaboration avec Elia et l'administration de l'Énergie, afin d'encore améliorer et diminuer les probabilités déjà faibles, selon lesquelles les coupures de courant doivent être réalisées. Une collaboration est également active dans le Centre de crise du ministère de l'Intérieur. Je pense qu'un contact avec les Régions s'avère tout à fait adéquat et indispensable en la matière.

En ce qui concerne la question relative au nucléaire, un calendrier clair sur la sortie du nucléaire est indispensable pour lever les incertitudes qui pèsent sur le secteur et permettre une reprise des investissements dans des capacités de production flexibles.

Je reviendrai sur les propos tenus par Mme De Bont. Si les énergies renouvelables montent en puissance, nous aurons besoin de capacités flexibles pour soutenir ces dernières. Donc, le choix du gaz prend tout son sens étant donné l'absence de flexibilité du nucléaire en tant que tel, encore un argument pour justifier notre choix du gaz dans la vision à long terme de la production d'électricité en Belgique.

La décision prise début juillet a donc été réaffirmée par le gouvernement, étant entendu que des mesures d'accompagnement se mettent en place pour maintenir certaines centrales et susciter la construction de nouvelles centrales le plus vite possible. Le nouveau texte de loi fixant le calendrier clair de sortie du nucléaire a d'ailleurs été avalisé par le gouvernement, fin juillet dernier.

**04.03 Damien Thiéry (FDF):** Monsieur le secrétaire d'État, je vous remercie pour votre réponse. J'ai bien compris que l'aspect sécuritaire relevait du champ de compétences de votre collègue, la ministre de l'Intérieur. Je poserai donc les questions à la personne concernée.

Si j'ai bien compris, il n'y a manifestement pas de risques de coupures d'alimentation en vue, puisque tout a été prévu à cet égard. Par contre, je suis déçu car vous n'avez pas répondu à la question de savoir si l'activité des réacteurs Doel 1 et 2 pouvait être prolongée pour garantir une production suffisante. N'avez-vous aucune information en la matière?

**04.04 Melchior Wathélet, secrétaire d'État:** Le calendrier nucléaire qui a été avalisé par le gouvernement prévoit et maintient la fermeture des réacteurs de Doel 1 et 2 dans le courant de l'année 2015 (aux environs du mois de février). La date est prévue en tout cas.

**04.05 Damien Thiéry (FDF):** Parfait! Je vous remercie pour votre réponse.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**05 Vraag van mevrouw Rita De Bont aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "de erkenning van CNG-installateurs" (nr. 13367)**

**05 Question de Mme Rita De Bont au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "la reconnaissance des installateurs CNG" (n° 13367)**

**05.01 Rita De Bont (VB):** Mijnheer de staatssecretaris, Vlaanderen haalt de door Europa opgelegde normen inzake fijn stof niet. Als gevolg van onder andere de uit veiligheidsoverwegingen binnen de regering afgesproken sluiting van de kerncentrales waardoor er wellicht oude gas- en steenkoolcentrales zullen moeten worden opgestart, zal ook de vooropgestelde CO<sub>2</sub>-reductie onder druk komen te staan.

In het verkeer kan zowel de CO<sub>2</sub>-uitstoot als de uitstoot van fijn stof gereduceerd worden door over te schakelen van het gebruik van diesel of benzine als brandstof naar het veel milieuvriendelijkere CNG, *compact natural gas*. Het is perfect mogelijk om bestaande voertuigen op klassieke brandstof om te bouwen tot voertuigen op CNG. Om de groei van het wagenpark op aardgas vanuit de garagesector op een deskundige en veilige manier te ondersteunen ontbreekt het echter momenteel volgens Federauto aan de nodige erkende installateurs. Het actuele koninklijk besluit voorziet alleen in de voorlopige erkenning van NGV-installateurs, maar deze lijst is heel beperkt. Er zou momenteel gewerkt worden aan een nieuw koninklijk besluit in dit verband.

Tegen wanneer kunnen wij dit nieuw koninklijk besluit verwachten? Hoeveel installateurs worden er in het nieuw koninklijk besluit voorzien? Wat is eigenlijk de reden waarom de bijkomende erkenning van nieuwe CNG-installateurs zo lang op zich laat wachten aangezien wij dit wel zouden kunnen gebruiken om zowel de normen inzake fijn stof als de beoogde CO<sub>2</sub>-reductie te realiseren?

**05.02** Staatssecretaris **Melchior Wathelet**: Het nieuwe KB werd op 26 september ter goedkeuring verstuurd naar de Europese Commissie. Zij beschikt over drie maanden, tot 26 december dus, om haar advies te geven. Tot nu toe hebben wij daarop nog geen reactie gekregen. Daarna moet het KB ondertekend worden door de Koning. Indien er geen opmerkingen komen van de Europese Commissie kan dit KB in voege treden begin 2013.

Het KB voorziet niet in een maximum aantal installateurs, het legt enkel de voorwaarden vast waaraan de installateurs moeten voldoen om erkend te worden. Er zijn geen bijkomende erkenningen voor CNG-installateurs. Het KB van 9 juli 1997 betreffende het gebruik van samengedrukt aardgas of NGV voor het aandrijven van auto's bepaalde geen voorwaarden om een erkenning toe te kennen.

In 2010 werd aldus besloten een nieuw koninklijk besluit op te stellen om deze voorwaarden te bepalen.

**05.03** **Rita De Bont** (VB): Mijnheer de staatssecretaris, u zegt dat het tegen het einde van het jaar zal worden bekendgemaakt, ik zal het in het oog houden. Ik vind het wel spijtig dat dit zo lang op zich laat wachten, want het zou toch wel een bijdrage kunnen leveren tot het bereiken van onze milieudoelstellingen.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**06** Vraag van mevrouw **Rita De Bont** aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "de noodzaak te investeren in slimme meters" (nr. 13447)

**06** Question de Mme **Rita De Bont** au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "la nécessité d'investir dans des compteurs 'intelligents'" (n° 13447)

**06.01** **Rita De Bont** (VB): Mijnheer de staatssecretaris, ik heb nog een laatste vraag, die verband houdt met mijn vrees om zonder elektriciteit te vallen.

Niet enkel omwille van energiebesparing, maar ook om te voorkomen dat wij ten gevolge van de sluiting van diverse kerncentrales in de winter zonder stroom zouden vallen, is het wellicht toch interessant om meer in slimme meters te investeren.

De omvorming van het elektriciteitsnet tot een slim net is trouwens een doelstelling uit het Pact 2020.

Van Europa moesten alle lidstaten vóór 3 september 2012 een kosten-batenanalyse voor de uitrol van slimme meters uitvoeren. Brussel en Wallonië noteerden een negatief resultaat na hun kosten-batenanalyse. In Vlaanderen kwam de VREG aanvankelijk, met name in 2008, ook tot een negatief resultaat na zijn analyse. In zijn geactualiseerde analyse is het resultaat echter positief.

De VREG adviseert nu dat een invoering van slimme meters bij alle consumenten verantwoord zou zijn.

Ten eerste, hoe verhoudt de geactualiseerde analyse van de VREG zich tot het rapport dat België moest voorleggen?

Ten tweede, heeft België tijdig zijn kosten-batenanalyse voorgelegd?

Ten derde, wat was de concrete inhoud en het advies van het door België voorgelegde rapport?

Ten vierde, wat is de projectduur voor de geraamde cijfers? Die duur heeft immers een aanzienlijke invloed op de kosten-batenanalyse. Het eerste rapport van de VREG was op een looptijd van twintig jaar gebaseerd, terwijl het tweede rapport, dat een positief resultaat mat, op een looptijd van dertig jaar was gebaseerd.

Werden ook externe instanties bij het bepalen en het evalueren van de methodologie betrokken?

Is het aangewezen om nu al een beslissing over een volledige uitrol van slimme meters te nemen?

Ik dank u voor het antwoord.

**06.02** Staatssecretaris **Melchior Wathelet**: Mevrouw de voorzitter, het verslag van België aan de Europese Commissie is samengesteld uit de drie gewestelijke rapporten die door de gewestelijke regulatoren werden gerealiseerd, op verzoek van de gewestelijke overheden. Het Belgische rapport werd tijdig aan de commissie meegedeeld, op 30 augustus 2012 om precies te zijn.

De respectieve autoriteiten van de drie Belgische Gewesten hebben elk een gewestelijke regulator aangesteld die zijn bevoegdheden uitoefent in het respectieve Gewest om te waken over de uitvoering van de beoordeling bedoeld in de bovengenoemde richtlijn.

Alvorens de kosten en baten van slimme meters te evalueren, hebben de autoriteiten, die zijn aangewezen om de studies uit te voeren, de lokale omstandigheden van de regionale markten geïntegreerd in de definitie van het te analyseren intelligente model van de meting. Het in aanmerking nemen van deze lokale omstandigheden is een uiting van de wens om de goedkoopste slimme meters te prospecteren voor de gehele markt en voor de individuele consument. Dit verklaart de verschillen in de keuzes van modellen en de analyses van implementatiescenario's in de drie Gewesten van België.

De verkregen resultaten moeten bijgevolg worden geanalyseerd in hun regionale context. Zij zetten aan tot een zorgvuldige lezing vooraleer conclusies te trekken voor heel België.

Zoals hierboven vermeld, is elke regio aan de slag gegaan met een eigen methodologie. Kortom, de verkregen resultaten geven aan dat in België de voorwaarden met betrekking tot de installatie van intelligente meetsystemen op een niveau van 80 % tegen 2020 niet zullen worden gehaald. Inderdaad, zoals eerder vermeld, beogen de Europese richtlijnen de implementatie van deze systemen ondergeschikt te maken aan een positieve beoordeling van de economische gevolgen voor de markt als geheel en voor de individuele consument.

Andere essentiële voorwaarden voor de algemene verspreiding van deze meters tegen 2020 moeten worden gecontroleerd en een aantal ervan zijn afhankelijk van de effectiviteit van de acties op Europees niveau, inzonderheid de werkzaamheden inzake de standaardisatie en interoperabiliteit van de systemen.

Er is dan ook geen sprake van een algemene vervanging van de bestaande meters door slimme meters. De ontplooiing zal in stappen worden uitgevoerd in een tempo dat kan verschillen van regio tot regio.

**06.03** **Rita De Bont** (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, ik begrijp uit uw antwoord dat men regionaal al dan niet kan overgaan tot het installeren van slimme meters. Althans, het tempo waarop men dat doet zal verschillend zijn. Dat heeft waarschijnlijk ook te maken met de bevolkingsdichtheid.

Het volgende begrijp ik evenwel niet goed. In Wallonië heeft men een ijlere bevolking, ik neem aan dat de kostprijs daar hoger is. In Brussel heeft men echter een dichtere bevolking en daar kwam men ook tot een negatief advies. Het is mij niet duidelijk hoe men in Brussel en Wallonië, waar de bevolkingsdichtheid tegengesteld is, tot een negatief advies komt.

In elk geval, het zijn dus de regio's die bepalen wanneer zij de slimme meters installeren, vermits het

afhankelijk is van hun kosten-batenanalyse.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**07** Vraag van de heer Peter Logghe aan de staatssecretaris voor Leefmilieu, Energie en Mobiliteit, toegevoegd aan de minister van Binnenlandse Zaken en Gelijke Kansen, en staatssecretaris voor Staatshervorming, toegevoegd aan de eerste minister, over "het overheidscontract met Electrabel" (nr. 13582)

**07** Question de M. Peter Logghe au secrétaire d'État à l'Environnement, à l'Énergie et à la Mobilité, adjoint à la ministre de l'Intérieur et de l'Égalité des chances, et secrétaire d'État aux Réformes institutionnelles, adjoint au premier ministre, sur "le contrat conclu entre les pouvoirs publics fédéraux et Electrabel" (n° 13582)

**07.01** **Peter Logghe** (VB): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, de buitenwacht begrijpt niet goed dat men jarenlang in dit Parlement Electrabel heeft aangeklaagd wegens te hoge energieprijzen en wegens misbruik van de monopoliepositie. U herinnert zich dat nog wel, dat was ten tijde van minister Magnette. Het draaide om de monopoliepositie die het bedrijf in de Belgische energiemarkt innam.

Nu zou de federale overheid met dezelfde maatschappij scheep gaan voor de verwarming van zowat alle federale gebouwen. Ik heb gelezen dat het om een contract gaat van 66 miljoen euro, en dit z gezegd omdat Electrabel de goedkoopste zou zijn. Ik gebruik de voorwaardelijke wijs, omdat hier niet meteen overeenstemming rond bestaat in de regering. Met name een deel van de regering zou niet te spreken zijn over het feit dat Electrabel, enerzijds, bodemprijzen hanteert om het overheidscontract binnen te halen en, anderzijds, particulieren en bedrijven nog steeds veel te veel laat betalen.

Ik vond het dan ook tijd om u daar een aantal vragen over te stellen. Is er intussen overeenstemming bereikt in de regering over dit contract van ongeveer 66 miljoen euro met Electrabel?

Vindt de regering het een goed signaal om met Electrabel in zee te gaan nu het uitgebreid in de pers gekomen is dat Electrabel een bodemtarief gebruikt om het contract met de overheid binnen te halen, terwijl de individuele en professionele gebruikers nog altijd te veel betalen, althans als men de vergelijkingen van de VREG mag geloven?

Op welke manier werd de prijszetting van Electrabel geanalyseerd en aan welke commissies of comités werd de prijszetting van Electrabel en anderen voorgelegd? Wat waren de conclusies, in zoverre er conclusies zijn? Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

**07.02** Staatssecretaris **Melchior Wathelet**: Mevrouw de voorzitter, ik wil erop wijzen dat het hier gaat om een gewone openbare aanbesteding, die uitgeschreven werd door de Regie der Gebouwen met het meest strikte respect voor de procedurele regels. Collega Verherstraeten, bevoegd voor de Regie der Gebouwen, legde dit dossier op 26 oktober 2012 aan de Ministerraad voor, die de toekenning van het contract goedkeurde. Hij is bevoegd voor het contract, voor gedetailleerde vragen verwijs ik u dan ook graag naar hem door.

Niettemin, als staatssecretaris bevoegd voor Energie kan ik u het volgende meegeven. Ik zie niet in hoe de toekenning van een overheidscontract conform de geldende regels, die de overheid een belangrijke besparing oplevert, zou kunnen ingaan tegen ons energiebeleid.

Dit dossier toont mijns inziens aan wat ik reeds sinds het begin van mijn ambtstermijn zeg. Door op een bewuste wijze leveranciers te vergelijken en het beste contract te kiezen, kan men als consument een belangrijke besparing realiseren. Als een individu te veel betaalt bij een leverancier, mag hij dat veranderen. En velen doen dat.

Ten slotte, het feit dat de prijssetting voor grootverbruikers anders verloopt dan voor residentiële klanten is een logisch economisch principe, dat niet alleen voor de energiemarkt geldt.

**07.03** **Peter Logghe** (VB): Mijnheer de staatssecretaris, uw antwoord was zeer duidelijk. Blijkbaar zagen niet alle leden van de regering dat zo klaar als u, want er waren toch bepaalde irritaties binnen de regering.

U zegt dat u kijkt naar de goedkoopste prijs. Ik wil u maar zeggen dat een en dezelfde maatschappij, met name Electrabel, een spreidstand doet. Electrabel hanteert een bodemtarief voor de overheid maar doet dat blijkbaar niet voor individuen en bedrijven. Electrabel betaalt daarvoor nu inderdaad de prijs, er zijn heel veel individuen en bedrijven die overstappen, maar ondertussen hebben zij natuurlijk jarenlang die prijs betaald. Het is die spreidstand die voor ongemakken zorgt en die ook in de media aan bod is gekomen.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 15.41 uur.*

*La réunion publique de commission est levée à 15.41 heures.*